Raadsvoorstel en –besluit

2019-15548

Onderwijsachterstandenbeleid 2020-2023

3 juni 2019

Aan de leden van de raad,

Het college van burgemeester en wethouders stelt u voor om:
1. In het kader van het onderwijsachterstandenbeleid 2020-2023, vier ambities vast te stellen, in lijn met het raadsprogramma. Het gaat om de volgende ambities:
- alle peuters gaan naar een voorschoolse voorziening;
- alle kinderen verlaten taalvaardig het basisonderwijs, achterstanden worden zo vroeg mogelijk voorkomen;
- alle kinderen verlaten het basisonderwijs zonder ontwikkelachterstand;
- ouders zijn betrokken bij de taal en brede ontwikkeling van hun kind.
2. Om na afloop van de planperiode het onderwijsachterstandenbeleid in 2023 te evalueren.

De secretaris, De burgemeester,

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van .

De griffier, De voorzitter,

portefeuillehouder:	Witte, J. de
informatie:	Indra Lavain
telefoon:	078 770 24 00
e-mail:	IR.Lavain@zwijndrecht.nl
bijlagen:	Onderwijsachterstandenbeleid 2020-2023
ter inzage:	

Toelichting

Inleiding

Een drietal wetten verplicht de gemeente om zorg te dragen voor een aanbod voor- en vroegschoolse voorzieningen voor doelgroepkinderen in Zwijndrecht. De gemeente geeft hier uitvoering aan via het onderwijsachterstandenbeleid, dit is vastgelegd in de notitie "Onderwijsachterstandenbeleid 2016-2019" (besluit 2015-13163).
Eind 2019 loopt de beleidsnotitie af, daarmee is de planperiode 2016 t/m 2019 afgesloten. Vanaf 1 januari 2020 start een nieuwe planperiode voor de duur van 4 jaar. Het beleid van de planperiode 2020-2023 is in deze notitie beschreven.

Wettelijke taken gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (OAB)
De landelijke wet- en regelgeving verplicht de gemeente Zwijndrecht om samen met veldpartijen afspraken te maken over:

- het bieden van een dekkend en een kwalitatief aanbod voor- en vroegschoolse educatie (vve)
- het bepalen van de doelgroepkinderen
- het toeleiden van doelgroepkinderen naar een voorschoolse voorziening
- het borgen van de doorgaande leerlijn
- de vaststelling van de ouderbijdrage vve
- de resultaten van de voorschoolse educatie

De gemeente ontvangt hiervoor een jaarlijkse rijksbijdrage, dit is een geoormerkt budget. De middelenbesteding hoort daarom geheel binnen de kernopgave te blijven. Dit betreft het bestrijden van onderwijsachterstanden bij kinderen. De wijze van uitvoering is vastgelegd in het onderwijsachterstandenbeleid, het nieuwe beleid heeft een twee sporen: 1) kinderen beginnen zonder achterstand aan het onderwijs, 2) kinderen verlaten zonder achterstand het onderwijs.

Doelstellingen en meetbare indicatoren van het nieuwe beleid
Om in de komende vier jaar doelmatig te werken aan het bestrijden en/of verminderen van onderwijsachterstanden bij kinderen, zijn vier doelstellingen geformuleerd. De doelstellingen zijn in nauw overleg met de samenwerkingspartners opgesteld. Het gaat om de volgende doelstellingen:
Doelstelling 1: alle peuters gaan naar een voorschoolse voorziening
Doelstelling 2: alle kinderen verlaten taalvaardig het basisonderwijs, achterstanden worden zo vroeg mogelijk voorkomen
Doelstelling 3: alle kinderen verlaten het basisonderwijs zonder ontwikkelachterstand
Doelstelling 4: ouders zijn betrokken bij de taal en brede ontwikkeling van hun kind.
Per doelstelling zijn een aantal indicatoren opgesteld. De indicatoren zorgen ervoor dat de beleidsuitvoering meetbaar is. Aan de hand van de indicatoren kan tijdens of na afloop van de beleidsuitvoering een uitspraak worden gedaan over het resultaat.

Wijziging accenten in het nieuwe beleid
Het nieuwe beleid is grotendeels de voortzetting van de wettelijke taken en de sterke punten van de afgelopen beleidsperiode. Dit betreft:

1) het realiseren van een vve peuterplekken
2) het toeleiden van naar vve peuterplekken
3) de deskundigheidsbevordering in de peuteropvang
4) het stimuleren van ouderbetrokkenheid in de vve.

Tegelijkertijd worden nieuwe accenten in het beleid aangebracht. Hiermee is het beleid weer actueel en afgestemd aan de ontwikkelingen in het veld. Te denken valt aan de nieuwe kwaliteitseisen of oplossingen voor vragen uit de praktijk. In sommige gevallen is er sprake van een overlap of aanvulling ten opzichte van de accenten uit het oude beleid.
In het nieuwe beleid worden de volgende accenten aangebracht:

5) het bieden van extra ondersteuning aan kinderen met een grotere ondersteuningsbehoefte
6) het versterken van de doorgaande leerlijn in het onderwijs
7) het bieden van extra ondersteuning in aandachtswijken
8) meer diversiteit in ouderbetrokkenheidprogramma's.

Tevens wordt in het nieuwe beleid het onderwijsachterstanden nauw verbonden met de aanpak laaggeletterdheid en het lokaal plan jeugd. Middels een integrale benadering pogen we om de ontwikkelkansen van kinderen te vergroten.

Totstandkoming beleidsnotitie 2020-2023
Deze beleidsnotitie is tot stand gekomen in samenwerking met diverse veldpartijen, zoals de peuteropvang, het primair onderwijs, het samenwerkingsverband PO Drechtsteden, en de jeugdgezondheidszorg. Dit vond plaats via het overleg van de OAB-stuurgroep, de stuurgroep is een vertegenwoordiging van de genoemde partijen. Daarnaast is er gesproken met adviseurs van de overige beleidsterreinen en de lokale bibliotheek. Met alle betrokkenen is in een aantal sessies invulling gegeven aan de accenten van het nieuwe beleid.

Wij vragen u in te stemmen met het bijgevoegde onderwijsachterstandenbeleid 2020-2023.

<u>Eerder genomen besluiten</u> (met datum en nummer)

Op 22 september 2015 heeft het college ingestemd met het Onderwijsachterstandenbeleid 2016-2019 (besluit 2015-13163)
Op 18 december 2019 heeft het college ingestemd met de subsidieverlening onderwijsachterstandenbeleid kalenderjaar 2019 (besluit 2018- 15268)

<u>Beoogd resultaat</u>

Doel van dit advies is de vaststelling van het onderwijsachterstandenbeleid 2020-2023.
Uiteindelijk doel van het onderwijsachterstandenbeleid is het bestrijden en verminderen van onderwijsachterstanden bij kinderen in de leeftijd 2,5 tot en met 13 jaar.

Argumenten (30 secondenregel)

1.1 Het beleidsplan draagt bij aan de bestrijding van onderwijsachterstanden bij kinderen.
Kerndoel van het onderwijsachterstandenbeleid is het bestrijden en verminderen van onderwijsachterstanden bij kinderen. De ambities en beleidsdoelstellingen zijn in het plan beschreven. De activiteiten (lees: speerpunten) van het beleidsplan leveren een bijdrage aan de doelstelling. Via gerichte activiteiten krijgen doelgroepkinderen ondersteuning om de onderwijsachterstanden te verminderen. Bij de uitvoering van het beleid zijn diverse veldpartijen betrokken. Met deze partijen wordt een convenant gesloten waarin de resultaat- en werkafspraken staan beschreven. In die zin biedt het convenant houvast ten aanzien van de voortgang en het resultaat.

1.2 Het beleidsplan past binnen de landelijke en lokale kaders.
De Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE) verplicht de gemeente beleid te ontwikkelen op het gebied van onderwijsachterstanden. het gaat bijvoorbeeld om het bepalen van de doelgroepkinderen, het borgen van de doorgaande leerlijn en het realiseren van vve plekken. De wettelijke verplichtingen zijn beschreven in het beleidsplan. Daarnaast is er aandacht voor de overige gemeentelijke beleidsterreinen, zoals het jeugdbeleid en de bestrijding van laaggeletterdheid.

1.3 De huidige beleidsperiode is niet meer actueel en loopt af.
De huidige beleidsperiode beslaat de periode 2016 t/m 2019 en loopt af aan het eind van 2019. Het beleid is niet meer actueel en toe aan vernieuwing. In het nieuwe beleid is er rekening gehouden met de laatste ontwikkelingen, deze zijn vertaald in concrete speerpunten.
Met de veldpartijen is afgesproken om de speerpunten, lopende de planperiode, uit te werken in gerichte interventies voor kinderen met een onderwijsachterstand.
Het gaat om ontwikkelingen ten aanzien van:

- de wettelijke kwaliteitseis: verhoging van het taalniveau voor het mbo personeel in de vve
- de wettelijke kwaliteitseis: betrokkenheid hbo personeel in de vve
- de wettelijke kwaliteitseis: 16 uur vve aanbod voor doelgroepkinderen
- het voortzetten van gemengde peutergroepen waarin zowel doelgroepkinderen als niet-doelgroepkinderen deelnemen
- het versterken van de doorgaande leerlijn in het onderwijs
- het borgen van ouderbetrokkenheid in de vve
- het bieden van extra ondersteuning in aandachtswijken
- het bieden van extra ondersteuning aan kinderen met een grotere ondersteuningsbehoefte

1.4 Wijziging in het OAB- budget
Sinds januari 2019 hanteert het Rijk een nieuwe verdeelsystematiek in de toekenning van de gemeentelijke onderwijsachterstandsmiddelen. Op landelijk niveau ontvangen gemeenten hierdoor meer middelen voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Het Rijk heeft aangegeven om de middelen voornamelijk in te zetten voor het uitvoeren van de nieuwe kwaliteitseisen (lees: wettelijke taken).
De nieuwe verdeelsleutel betekent voor de gemeente Zwijndrecht een verhoging van het budget. Het budget voor 2020 is nog niet bekend, de toekenning volgt in september 2019 via de Algemene maatregel van Bestuur. Wel heeft het Rijk aangegeven dat het budget 15% hoger is ten opzichte van het budget van 2019. In 2019 hebben we

€ 1.535.357,- voor het onderwijsachterstanden ontvangen.

2.1 Het beleidsplan wordt geëvalueerd na afloop van de planperiode 2020-2023
Om de komende vier jaar doelmatig te werken aan het bestrijden en/of verminderen van onderwijsachterstanden bij kinderen, heeft het beleid vier doelstellingen. De doelstellingen zijn in nauw overleg met de samenwerkingspartners opgesteld. Per doelstelling zijn diverse indicatoren bepaald. De indicatoren zorgen ervoor dat de beleidsuitvoering meetbaar is. Aan de hand van de indicatoren kan na afloop van de beleidsuitvoering een uitspraak worden gedaan over het resultaat. De evaluatie vindt plaats na afloop van het kalenderjaar 2023. De tussentijdse evaluatie gebeurt via het periodiek overleg van de OAB-stuurgroep.

Kanttekeningen/risico's

n.v.t.

(Extern) draagvlak

Het beleidsplan is in samenwerking met de stuurgroep tot stand gekomen. Hierin zijn Yes! Kinderopvang, PIT Kinderopvang, OZHW voor PO en VO (openbaar onderwijs), het samenwerkingsverband PO Drechtsteden, Rivas en het CJG vertegenwoordigd. Daarnaast is er gesproken met adviseurs van de overige beleidsterreinen en de lokale bibliotheek. Met alle betrokkenen is in een aantal sessies invulling gegeven aan de doelstellingen, accenten en de wijze van monitoring van het nieuwe beleid.

De OAB-stuurgroep heeft van het OOGO mandaat gekregen voor de vaststelling van het beleidsplan. In het OOGO zijn alle schoolbesturen en kinderopvangorganisaties vertegenwoordigd.

Duurzaamheid

n.v.t.

Aanpak/uitvoering/evaluatie

Het beleidsplan vormt de basis voor de subsidieverlening van het onderwijsachterstandenbeleid. In overleg met de maatschappelijke partners bepaalt de gemeente de inzet per subsidiejaar. Dit wordt vastgelegd in een jaarlijks uitvoeringsprogramma. Jaarlijks stelt het college het uitvoeringsprogramma vast op basis waarvan de subsidietoekenning plaatsvindt. Het uitgangspunt hierbij is dat alle subsidieaanvragen passend binnen het budget dienen te zijn. Na akkoord van het uitvoeringsprogramma ontvangen de veldpartijen een beschikking waarin de subsidie-

afspraken staan beschreven. Jaarlijks leggen de veldpartijen verantwoording af over de ingezette middelen en activiteiten.
Gedurende de planperiode 2020 t/m 2023 wordt er jaarlijks een adviesnota opgesteld voor het uitvoeringsprogramma en de verantwoording.

Communicatie/publicatie

De afspraken over het resultaat van het OAB zijn vastgelegd in een manifest/convenant. De portefeuillehouder is gemandateerd om dit namens de gemeente te ondertekenen. De ondertekening van het convenant wordt in overleg met de stuurgroep voor de zomerperiode voorbereid. Gedacht wordt aan een publicatie in de gemeentelijke nieuwskrant vooraf aan het nieuwe schooljaar 2020.
Onderdeel van het nieuwe beleidsplan, de nieuwe kwaliteitseis 16 uur vve, zal breed en tijdig gecommuniceerd worden binnen de gemeente Zwijndrecht. Dit gebeurt via een communicatiecampagne die de komende maanden door de stuurgroep zal worden voorbereid. Doel van de campagne is om nut en noodzaak van de 16 uur vve breed te delen, zodat ouders hier zo veel mogelijk gebruik van maken. Daarmee werkt de gemeente aan het behalen van doelstelling van een hoog bereik in de vve.

Personeel/organisatie/SCD

n.v.t.

Financiën

Zwijndrecht ontvangt jaarlijks een rijksbijdrage voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Sinds januari 2019 hanteert het Rijk een nieuwe verdeelsystematiek voor de toekenning van de achterstandsmiddelen.
Voor de gemeente Zwijndrecht houdt dit een verhoging van het OAB-budget in. Het precieze budget voor 2020 is nog niet bekend, de toekenning volgt in september 2019 via de Algemene maatregel van Bestuur. De verwachting is dat het budget 15% hoger is ten opzichte van het budget van 2019. Voor het kalenderjaar 2019 ontving de gemeente Zwijndrecht €1.535.357.00,- aan OAB middelen. Omdat het geoormerkt geld betreft zijn de uitgaven enkel toegestaan ten behoeve van het doel.

Jaarlijks stelt het college een uitvoeringsprogramma vast op grond waarvan de subsidietoekenning plaatsvindt. Wanneer het budget niet toereikend is om alle aanvragen die aan de eisen voldoen, en binnen het beleid passen, toe te kennen wordt er gebruik gemaakt van een prioriteitenlijst. Op zulke momenten heeft het uitvoeren van de wettelijke taken altijd voorrang. Ten aanzien van het beleid geldt dat de jaarlijkse inzet (lees: alle subsidieaanvragen) altijd passend binnen het budget dient te zijn.

Voor de uitvoering van dit beleidsplan worden naast de middelen die we specifiek ontvangen voor het onderwijsachterstandenbeleid ook de middelen ingezet voor de reguliere peuteropvang en de middelen van de decentralisatie-uitkering "voorschoolse voorziening peuters". Beide middelen zijn bedoeld voor het verhogen van de deelname in de peuteropvang, zodat meer peuters van de peuteropvang gebruik maken.